

ADHD & MIDDELENGEBRUIK

GGZ CONGRES 2026

ANTWERPEN

DR. NELE DE VRIENDT

ADHD

FOR THOSE ABOUT TO... OH, LOOK, A SQUIRREL!

3 - 7 % VAN DE KINDEREN
2.8-4.2% VAN DE VOLWASSENEN
BLIJVENDE LAST BIJ 2/3

PMID: 38388701,
24206839



FOR THOSE ABOUT TO... OH, LOOK, A SQUIRREL!

VERHOUDING JONGENS/MEISJES BIJ KINDEREN MET ADHD: 3/1 À 4/1
VERHOUDING MANNEN/VROUWEN BIJ VOLWASSENEN MET ADHD: 1/1



ADHD

FOR THOSE ABOUT TO... OH, LOOK, A SQUIRREL!

EERSTE SYMPTOMEN: VOOR DE LEEFTIJD VAN 12 JAAR
ECHTER: SOMS VALT HET PAS LATER OP !

The logo consists of the letters 'AD' followed by a lightning bolt symbol and then 'HD'. The letters are in a bold, black, gothic-style font with a distressed, textured appearance. The lightning bolt is also black and has a similar distressed texture.

FOR THOSE ABOUT TO... OH, LOOK, A SQUIRREL!

DUIDELIJKE IMPACT OP HET SOCIAAL, SCHOOLS E/O PROFESSIONEEL,
EMOTIONEEL FUNCTIONEREN, VERKEER, FINANCIEEL, GEZONDHEID, ...
(MINSTENS 2 DOMEINEN)

AD/HD

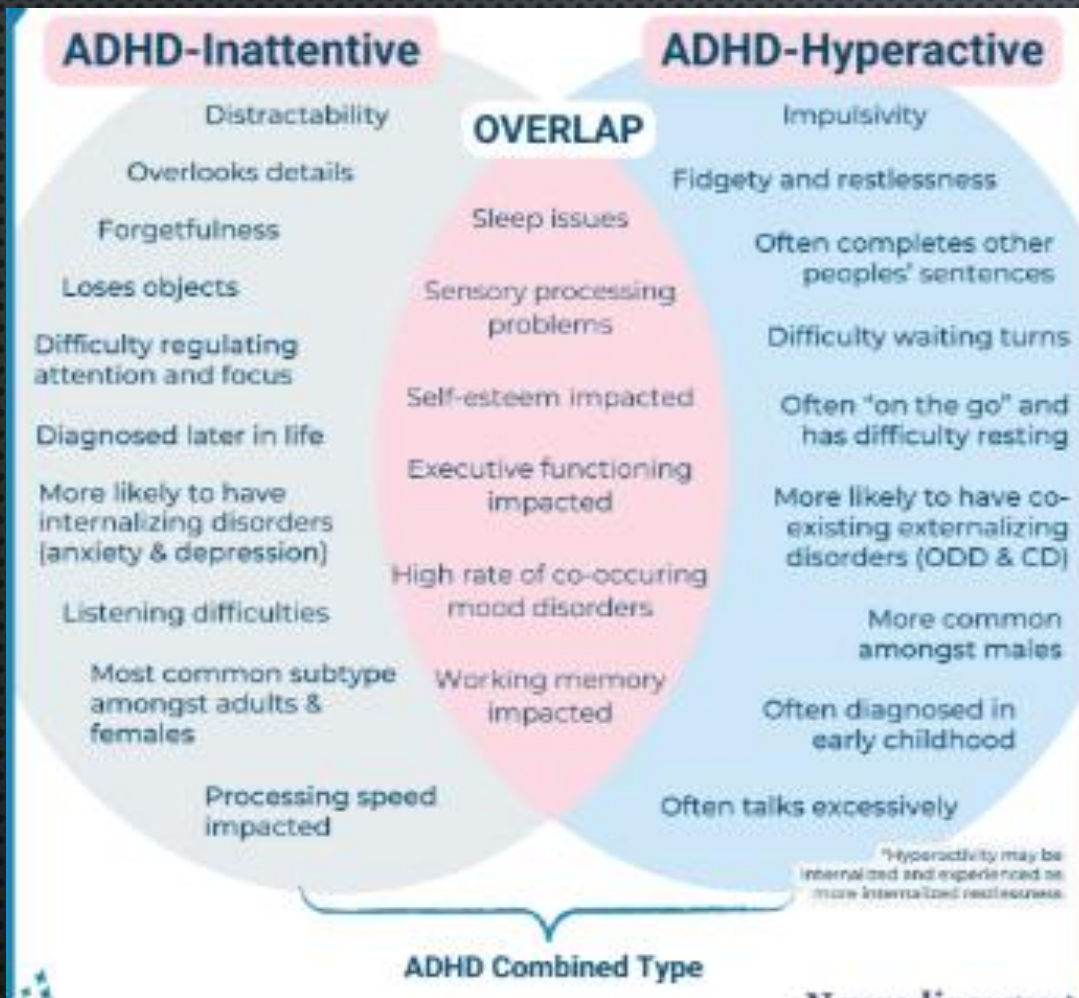
FOR THOSE ABOUT TO... OH, LOOK, A SQUIRREL!

GEEN ANDERE OORZAAK DIE EEN BETERE VERKLARING VORMT

The image shows the text 'AD/HD' in a large, bold, black, distressed font. A lightning bolt symbol is positioned between the slash and the 'H'. The letters have a rough, weathered appearance with some white speckling.

FOR THOSE ABOUT TO... OH, LOOK, A SQUIRREL!

DIAGNOSE
BIJ KINDEREN: AANWEZIGHEID VAN 6/9 CRITERIA
BIJ VOLWASSENEN: 5/9 CRITERIA



AHW EEN SPECTRUMSTOORNIS,
MET VERSCHILLENDE PRESENTATIES

ONOPLETTEND BEELD (VROEGER: ADD)
HYPERACTIEF BEELD
GEMENGD BEELD

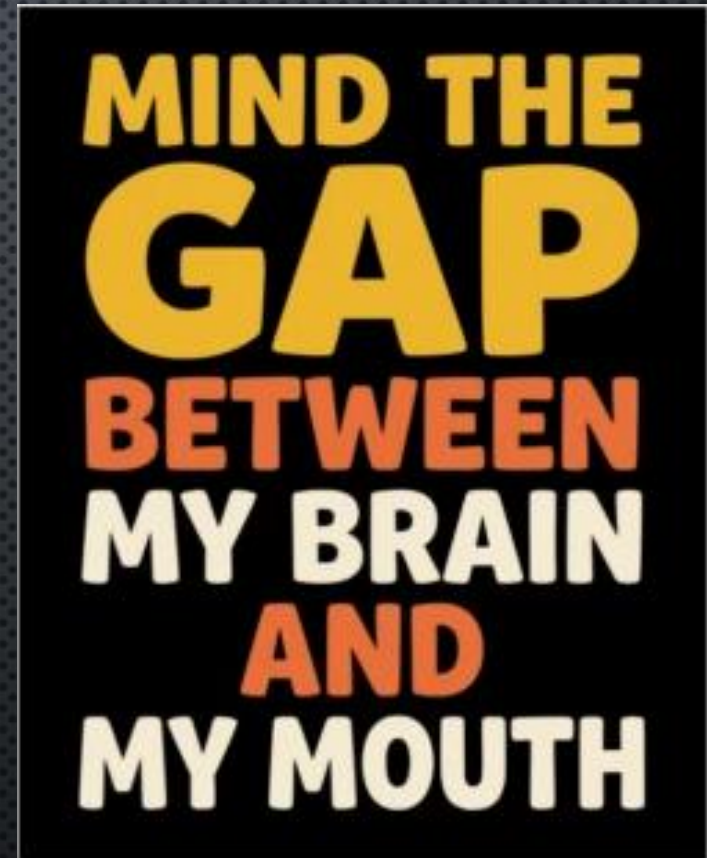
Aandacht
minstens 5 van de 9 moeten aanwezig zijn:

- Slordig werken, domme fouten
- Moeite met concentratie op gesprek, teksten
- Afwezig zonder duidelijke aanleiding, op andere planeet
- Begint wel maar raakt afgeleid, werkt niet af
- Moeite met planning en tijdsbesef, time blindness
- Moeite met moeilijke / saaie taken, eerst leuke / makkelijke
- Spullen vergeten / verliezen, thuis / op werk
- Afgeleid door externe of interne prikkels
- Vergeet alledaagse zaken, nood aan reminders

**I HAVE
ADHD**
**let's both pretend
I'm listening to you.**

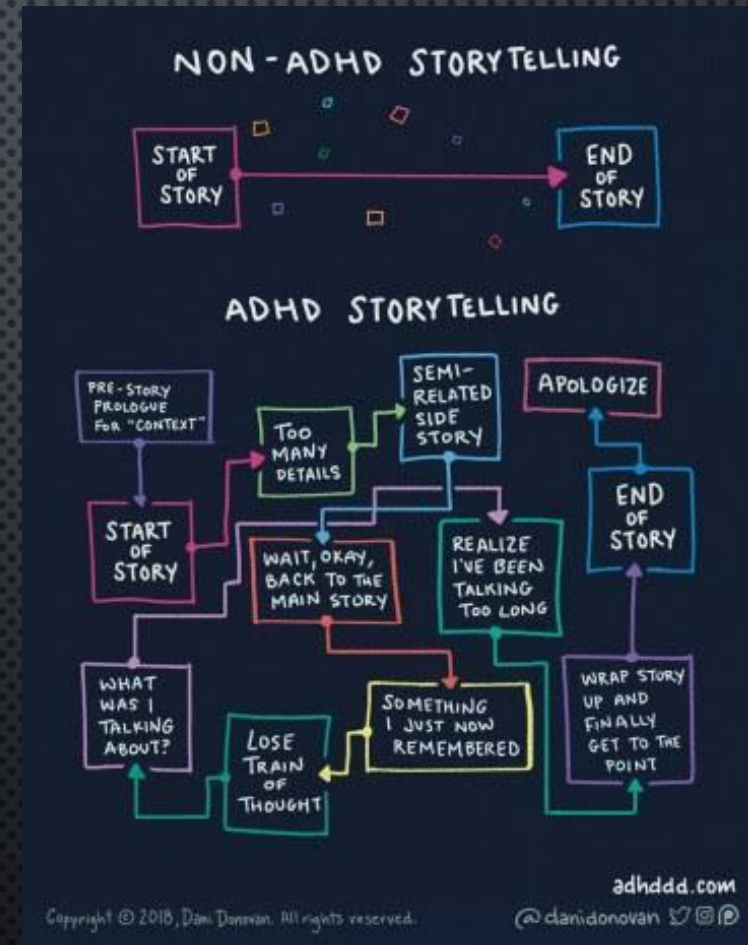
Hyperactiviteit / impulsiviteit
minstens 5 van de 9 moeten aanwezig zijn:

- Friemelen en frutselen, niet stilzitten
- Moeite met blijven zitten
- Rusteloos zijn of voelen, nood aan beweging
- Moeilijk rustig ontspannen
- Duracell-konijn: altijd bezig, niet niets doen
- Veel & druk praten, flapuit
- Zich opdringen in gesprek, anderen onderbreken
- Moeite met wachten
- Zich opdringen in activiteiten



Niet in de DSM, maar ook vaak aanwezig:

- Hyperfocus
- Sensation seeking behavior
- Verstoorde emotionele zelfregulatie
- Problemen met executieve functies
- Problemen met motorische vaardigheden
- Andere prikkelverwerking (hyper/hyposensitiviteit)





KINDEREN MET ADHD HEBBEN
MEER RISICO OP ALCOHOLVERSLAVING

40% BEGINT MET ALCOHOL OP 14 JAAR
(VS. 22% VAN DE KINDEREN ZONDER ADHD)



BIJ BEHANDELING VAN ADHD OP
KINDERLEEFTIJD:

7.3X **MINDER** KANS OP SUD ALS
VOLWASSENE

**I have
ADHD**

Bad things happen
when I'm bored

JONGEREN/JONGVOLWASSENEN MET ADHD

- 42 % nicotineverslaving
- 2.4x meer kans op nicotineverslaving
- beginnen vroeger met roken
- >50% die rookt, ontwikkelt een SUD op volwassen leeftijd
- 33-44 % alcoholmisbruik / afhankelijkheid
- meer excessief alcoholgebruik
- vooral H/I: beginnen vroeger te roken & te drinken

PMID: 25632218, 30487859,
29315559,
Magon & Mueller, 2018

**I have
ADHD**

Bad things happen
when I'm bored

JONGEREN/JONGVOLWASSENEN MET ADHD

- 1.5x meer kans op SUD
- meer risico
- vroeger beginnen
- chronischer verloop
- 70% met ADHD+SUD: gebruikt ikv zelfmedicatie (niet voor de roes)



VOLWASSENEN MET ADHD

15-25 % HEEFT EEN VERSLAVING
(VS. 5 % VAN DE VOLWASSENEN ZONDER ADHD)

5-10X MEER RISICO OP EEN ALCOHOLVERSLAVING

GROTER RISICO OP GOKKEN
AT RISK GOKKEN 5.3 % VS. 2.4 %
PROBLEMATISCH GOKKEN 2.4 % VS. 0.6 %



VOLWASSENEN MET ADHD

41-42% NICOTINEVERSLAVING
33-44% ALCOHOLVERSLAVING
51% CANNABISVERSLAVING
10-35% COCAÏNEVERSLAVING
16-19% OPIOÏDENVERSLAVING

40% VAN DE VOLWASSENEN
DIE HULP ZOEKT VOOR VERSLAVING
HEEFT ADHD

25 % VAN DE MENSEN DIE HULP ZOEKT VOOR
GOKVERSLAVING SCREENT POSITIEF OP ADHD

**I DON'T MEAN
TO INTERRUPT
PEOPLE**

**I JUST RANDOMLY
REMEMBER THINGS
AND GET REALLY
EXCITED**

ADHD WORDT VAAK MISKEND BIJ SUD

SLECHTS BIJ 3% WAS DE DIAGNOSE VAN ADHD
TERUG TE VINDEN IN HET MEDISCH DOSSIER

TERWIJL DE DIAGNOSE WEERHOUDEN KON
WORDEN BIJ 44%

**I DON'T MEAN
TO INTERRUPT
PEOPLE**

**I JUST RANDOMLY
REMEMBER THINGS
AND GET REALLY
EXCITED**

15-25% VAN DE VOLWASSENEN
MET ALCOHOLVERSLAVING
HEEFT ADHD

21-38% VAN DE VOLWASSENEN
EN 40-50 % VAN DE ADOLESCENTEN
MET CANNABISVERSLAVING
HEEFT ADHD

11-26% VAN DE MENSEN
MET COCAÏNEVERSLAVING
HEEFT ADHD

17 % VAN DE MENSEN
MET OPIOÏDENVERSLAVING
HEEFT ADHD

**I DON'T MEAN
TO INTERRUPT
PEOPLE**
I JUST RANDOMLY
**REMEMBER THINGS
AND GET REALLY
EXCITED**



TAKE HOME MESSAGE

DENK AAN ADHD BIJ VERSLAVING



SCREEN IEDEREEN DIE BEHOORT TOT EEN RISICOGROEP VOOR ADHD

- familieleden van iemand met ADHD
- langdurige geschiedenis van gedragsproblemen
- meerdere lichamelijke aandoeningen
- langdurige angstklachten e/o depressieve klachten
- persoonlijkheidsproblemen
- **middelengerelateerde problemen**
- criminele/justitiële feiten (26% bij gedetineerden)

BV. MAAK DE ASRS DEEL VAN JE
INTAKEPROCEDURE

Adult ADHD Self-Report Scale (ASRS-v1.1) Symptom Checklist

Naam patiënt		Datum						
Gelieve onderstaande vragen te beantwoorden door aan te geven hoe vaak U het symptoom in kwestie hebt. Zet een kruisje in het vakje aan de rechterzijde dat uw gevoel en gedrag gedurende de afgelopen zes maanden het beste weergeeft. Gelieve de ingevulde vragenlijst af te geven aan de hulpverlener om deze te bespreken.		Nooit	Zelden	Soms	Vaak	Zeer vaak		
1. Hoe vaak hebt U moeite om de laatste details van een taak af te werken nadat U de meest boeiende delen ervan al hebt voltooid?								
2. Hoe vaak hebt U problemen om de dingen goed op een rijtje te zetten als U een complexe taak moet organiseren?								
3. Hoe vaak hebt U moeite om afspraken of verplichtingen te onthouden?								
4. Hoe vaak vermijdt U een taak of stelt U een taak uit als U hiervoor veel moet nadenken?								
5. Hoe vaak wriemelt U met uw handen of voeten of kan U deze niet stil houden wanneer U een lange tijd moet blijven zitten?								
6. Hoe vaak voelt U zich overactief en gedwongen om dingen te doen, alsof U door een motor wordt aangedreven?								



DIAGNOSTISCH TRAJECT BIJ

BIJ POSITIEVE SCREENING

BIJ NEGATIEVE SCREENING
MET STERK VERMOEDEN VAN ADHD
EN MAKKELIJK MISKEND PROFIEL
(VROUWEN, HOOG OPGELEIDEN)

TAKE HOME MESSAGE

**BEHANDEL DE ADHD
&
BEHANDEL DE VERSLAVING**

& EVENTUELE COMORBIDITEIT !!

**I AM A
MULTITASKER**

**I Can Listen
Ignore
And Forget**

All At The Same Time

BELANGRIJK: SIMULTANE AANPAK

AANPAK:
MEDICAMENTEUS OF NIET-MEDICAMENTEUS
OF COMBINATIE

**I AM A
MULTITASKER**

**I Can Listen
Ignore
And Forget**

All At The Same Time

MEDICAMENTEUZE AANPAK

RICHTLIJN:
VOORKEUR NIET-STIMULERENDE MEDICATIE

PRAKTIJK:
TOCH OOK VAAK STIMULERENDE MEDICATIE

UITDAGING:
DOSISSEN VAAK HOGER DAN STANDDAARD
(WANT VERSLAVING)
(WANT VOLWASSEN)

**I AM A
MULTITASKER**

**I Can Listen
Ignore
And Forget**

All At The Same Time

MEDICAMENTEUZE AANPAK

VOORZORGSMaatregelen

BEDACHT ZIJN OP MOGELIJK MISBRUIK

ZO STIMULANTIA: VOORKEUR VOOR
LANGWERKENDE PREPARATEN

OPTIE VAN GEFRATIONEERDE AFGIFTE BIJ DE
APOTHEEK

**I AM A
MULTITASKER**

**I Can Listen
Ignore
And Forget**

All At The Same Time

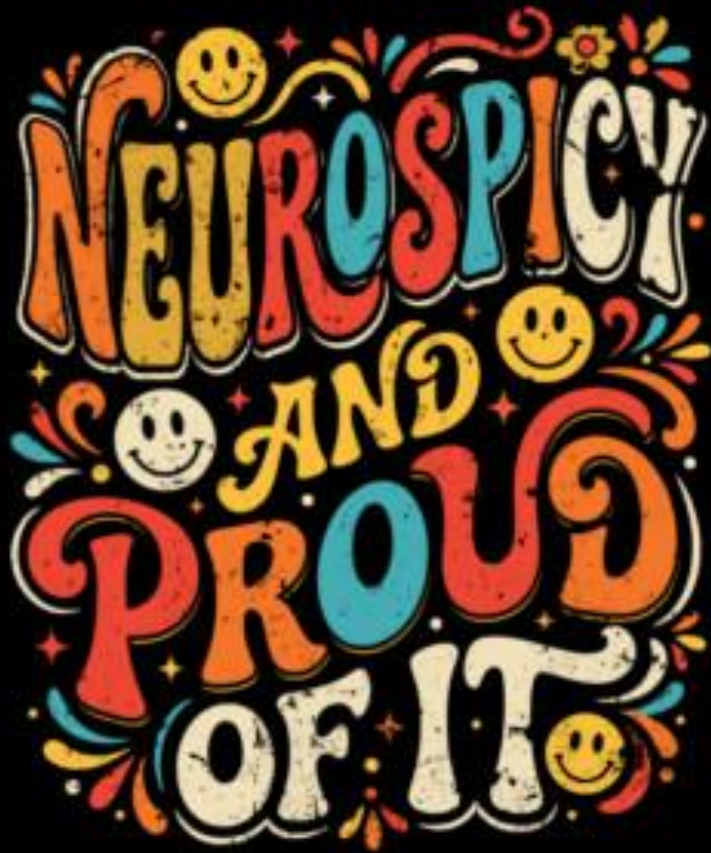
NIET-MEDICAMENTEUZE AANPAK:
COGNITIEVE GEDRAGSTHERAPIE

ANDERE:
NIET VOLDOENDE EVIDENCE BASED
BV. BEWEGING, DIEETMAATREGELEN,
WEL TE BEKIJKEN OP INDIVIDUEEL NIVEAU !

**I AM A
MULTITASKER**

**I Can Listen
Ignore
And Forget**

All At The Same Time



TAKE HOME MESSAGE **WEES NIET BANG**

ICE AGE, JUNO, UP, EMMA, ALONG CAME POLLY, FINDING NEMO, MRS. DOUBTFIRE, BEETLEJUICE, GOOD MORNING VIETNAM, FINDING DORY, HOW TO TRAIN YOUR DRAGON, LIMITLESS, MORK & MINDY, JULIE & JULIA, PERCY JACKSON & THE OLYMPIANS, CHARLIE BARTLETT, EVERYTHING EVERYWHERE ALL AT ONCE, THE OTHER TOM, ...

NEUROSPICY
AND
PROUD
OF IT



DR_NELE_DE_VRIENDT



NELE.DEVRIENDT@UPCKULEUVEN.BE